

عنوان مقاله:

عدم مداخله در رفتار مجرمانه و تحمیل مسئولیت کیفری: مسئولیت برپایه اقدام براساس هدف مشترک در حقوق بین الملل و ایران

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات حقوقی، دوره 25، شماره 97 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

محمد یکرنگی - استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران.

یاسمن خادمی شورمستی - دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم شناسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)

فائزه شعبانی حمیدآبادی - دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم شناسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

دکترین «اقدام براساس هدف مشترک» نوعی خاص از مسئولیت کیفری است که در جریان دادرسی های دادگاه کیفری بین المللی یوگسلاوی سابق ایجاد شد. این مفهوم، همه افراد مداخله کننده در یک گروه را که برای تحقق و پیشبرد یک هدف مجرمانه مشترک و توافق شده تلاش می کنند، به یک میزان و همسان مباشر اصلی جرم مسئول می داند. با وجود به رسمیت شناختن این نوع خاص از مسئولیت، اقدام براساس هدف مشترک، با مسائل مهمی در رکن مادی و روانی مواجه است؛ از جمله اینکه چگونه می توان از منظر کیفری بر فردی که در عنصر مادی جرم هیچ گونه دخالتی نداشته و فراتر از آن، فاقد وضعیت ذهنی و روانی مقتضی نیز بوده، مسئولیتی هم پایه مباشر تحمیل کرد و او را مجازات نمود. به علاوه، این امر نیز حائز اهمیت است که آیا این نوع مسئولیت تنها به جرائم بین المللی محدود می گردد یا در جرائم داخلی و نظام حقوقی ایران نیز با اقبال روبه رو شده است. از این رو، پژوهش حاضر با رویکردی توصیفی تحلیلی درصدد تبیین مسائل فوق بوده و در نهایت چنین نتیجه گیری می نماید که به رغم تعارض ظاهری دکترین «اقدام براساس هدف مشترک» با اصول حقوق کیفری، توجیه این نوع مسئولیت امکان پذیر بوده و در حقوق ایران با جرائمی همچون بغی، تاحدودی می تواند تطبیق یابد.

کلمات کلیدی:

هدف مجرمانه مشترک، مسئولیت کیفری، شرکت در جرم، دادگاه های کیفری بین المللی موقت، بغی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1481226>

